

การใช้และความคิดเห็นต่อการประเมินการสอนของผู้สอน ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

**The Use of and the Opinion Towards Teaching Evaluation
of Instructors in the State Support Institution of Higher Education
under the Ministry of University Affairs**

1

บุญเรียง ขจรศิลป์ และ สำเนา ขจรศิลป์
Boonreang Kajornsinsin and Samnao Kajornsinsin

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to investigate the evaluation of teaching effectiveness in the government higher educational institutions under the Ministry of University Affairs, (2) to study the instructors' attitude toward the evaluation of teaching effectiveness, (3) to study the opinions of the instructors on the process of the evaluation of teaching effectiveness.

The sample under study was the 1,062 instructors which were selected by multistage sampling from the government higher education institutions under the Ministry of University Affairs in 1985 which were located all over the country (not including Sukhothai University and Mahidol University). The instrument used for collecting the data was questionnaire, The data was then analyzed through SPSS (Statistical Packages for Social Sciences) for percentage, Chi-square, one way analysis of variance, and post-hoc comparison by using the Least Significant Difference method.

The major findings were summarized as follows; (1) about 70 per cent of the instructors in government higher educational institutions used to evaluate their teaching effectiveness to improve their teaching style, (2) the instructors in the government higher educational institutions had positive attitudes toward the evaluation of teaching effectiveness, (3) most instructors agreed that they should have been evaluated all the time, there should be a person or a group of people responsible for the evaluation of teaching effectiveness in a department, college and university level. The Ministry of University Affairs should set this kind of policy in order to encourage the instructors to evaluate their teaching effectiveness to improve their teaching process. The evaluators should be students and the instructors themselves. The evaluation should include subject matter, teaching methods, teaching materials, work assignment, measurement and evaluation. The subject matter should not be evaluated by students, but by the instructors or other instructors in the same field.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจการใช้การประเมินการสอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 2) ศึกษาเจตคติของผู้สอนต่อการประเมินการสอน 3) ศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับกระบวนการประเมินการสอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือผู้สอนจำนวน 1,062 คน จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทั่วประเทศในปีงบประมาณ 2528 (ยกเว้นมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชและมหาวิทยาลัยมหิดล) จำนวน 12 สถาบัน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้สอนต่อการประเมินการสอนและการใช้การประเมินการสอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ในการคำนวณค่าร้อยละ ไคว์สแควร์ (Chi square) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way analysis of variance) และการเปรียบเทียบภายหลังโดยวิธี Least significant difference

ผลจากการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ประมาณร้อยละ 70 ของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในปัจจุบันเคยประเมินการสอนเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนของตนเอง 2) ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีเจตคติที่ดีต่อการประเมินการสอน 3) ส่วนใหญ่ของผู้สอนมีความเห็นว่าผู้สอนควรได้รับการประเมินการสอนตลอดเวลา ควรมีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินการสอนในระดับภาควิชา ระดับคณะ ระดับมหาวิทยาลัย หรือสถาบัน และทบวงมหาวิทยาลัยควรกำหนดเป็นนโยบายให้ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีการประเมินการสอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการประเมินการปรับปรุงการสอนของผู้สอน ซึ่งผู้ที่สมควรทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินการสอนควรเป็นนิสิตนักศึกษาปัจจุบันและตัวผู้สอนเอง ซึ่งประเด็นที่ควรประเมินควรจะครอบคลุมถึงเนื้อหาวิชา วิธีการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน การมอบ

หมายงาน การวัดและประเมินผล สำหรับประเด็นของความถูกต้องของเนื้อหาวิชาไม่ควรให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้ประเมิน ควรจะประเมินโดยตัวผู้สอนเองหรือเพื่อนร่วมงานในสาขาวิชาเดียวกัน

คำนำ

วัตถุประสงค์หลักที่สำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาก็คือ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเข้าสู่ตลาดแรงงาน และองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพก็คือ กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ปัญหาส่วนหนึ่งที่ทำให้กระบวนการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ก็คือปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ เนื่องจากคณาจารย์บางส่วนได้ทุ่มเทความสนใจให้กับการวิจัยเพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้ให้ความสำคัญแก่การสอนเท่าที่ควร และนอกจากนั้นก็ยังมียกคณาจารย์บางส่วนที่ไม่ได้สนใจใฝ่รู้ในการที่จะปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้แต่สอนไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น ในอดีตที่ผ่านมาการประเมินการสอนของผู้สอนไม่ได้ทำกันอย่างจริงจังดังเช่นศาสตราจารย์ เกษม สุวรรณกุล ได้กล่าวไว้ในพิธีเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการประเมินการสอนระดับอุดมศึกษา เมื่อเดือนสิงหาคม 2525 ว่า

...ที่เราไม่ได้สนใจกับเรื่องของวัดผลการสอนแรกทีเดียวก็คือว่า มันขัดกับวัฒนธรรมของไทยที่ต้องให้ลูกศิษย์ประเมินอาจารย์ เพราะลูกศิษย์เป็นคนที่ได้รับผลและเป็นคนที่เห็นการดำเนินงานของอาจารย์ ในวัฒนธรรมไทยที่เราเคยมีมาก็ถือว่า ลูกศิษย์ต้องเคารพอาจารย์ เชื่อฟังอาจารย์ ในเรื่องของการติชม เป็นสิ่งที่ในวัฒนธรรมไทยก็รู้สึกว่าเป็นของที่เราไม่ชอบ เพราะฉะนั้นเรื่องของการประเมินผลก็ถูกคัดค้านด้วยเหตุผลของวัฒนธรรมนี้ส่วนหนึ่ง... (พวงแก้ว, 2525 : 3 - 4)

ในระยะ 5 - 6 ปี ที่ผ่านมานี้สถาบันต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา ได้เริ่มมีความเคลื่อนไหวและหันมา

ให้ความสนใจกับการประเมินการสอนระดับอุดมศึกษา โดยได้มีการประชุมสัมมนา 2 - 3 ครั้งด้วยกัน เพื่อที่จะหาแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการประเมินการสอน ตลอดจนพยายามที่จะเผยแพร่แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินการสอนไปยังสถาบันต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา เพื่อที่จะชี้แนะให้เห็นถึงประโยชน์ของการประเมินการสอน ดังเช่น เมื่อวันที่ 17 - 18 ธันวาคม 2524 หน่วยพัฒนาคณาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เชิญตัวแทนคณาจารย์จากทุกมหาวิทยาลัยมาร่วมประชุมสัมมนาเพื่อหาแนวทางการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ ซึ่งผลจากการประชุมสรุปได้ดังนี้

...ที่ประชุมต้องการมีนโยบายกลางระดับสูง คือ ระดับทบวง คือ ระดับมหาวิทยาลัย และให้ใช้ผลการประเมินการสอนเพื่อปรับปรุงการสอน ให้ประกอบการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ การพิจารณาความดีความชอบและรางวัลอื่น ๆ นอกจากนั้นยังเสนอแนะให้ใช้ผลการประเมินการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณา การปฏิบัติงานของอาจารย์ใหม่ ให้เป็นข้อมูลในการดำเนินการด้านการพัฒนาอาจารย์ ส่วนวิธีการสอนนั้นที่ประชุมเสนอให้ประเมินเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเป็นผู้ประเมิน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการประเมิน และให้รายงานผลการประเมินต่อตัวผู้ถูกประเมิน และผู้บังคับบัญชาเท่านั้น... (อ้างถึงใน พวงแก้ว และ นพรัตน์, 2526 : 2 - 3)

แต่อย่างไรก็ตามยังไม่มีข้อมูลที่ระบุแน่ชัดว่าสถาบันต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษานั้นได้มีการประเมินการสอนกันมากน้อยเพียงไร และผู้สอนในสถาบันต่าง ๆ เหล่านั้นมีความคิดเห็นต่อการประเมินการสอนอย่างไรบ้าง การศึกษาการใช้การประเมินการสอนและความคิดเห็นของผู้สอนต่อการประเมินการสอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จะได้ข้อมูลพื้นฐานในการที่จะนำวิธีการประเมินการสอนไปใช้ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจการใช้การประเมินการสอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาเจตคติของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐต่อการประเมินการสอน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเกี่ยวกับกระบวนการประเมินการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือ ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทั่วประเทศในปีงบประมาณ 2528 ยกเว้นมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช และมหาวิทยาลัยมหิดล เนื่องจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชเป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่ไม่มีกระบวนการเรียนการสอนตามปกติเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ และมหาวิทยาลัยมหิดลนั้นได้มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินการสอนของคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยมหิดลเรียบร้อยแล้ว จึงไม่นำมาศึกษาในครั้งนี้ ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 1,062 คน จาก 12 สถาบัน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้สอนต่อการประเมินการสอนและการใช้การประเมินการสอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง แบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 4 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. การใช้การประเมินการสอน
3. เจตคติของผู้สอนต่อการประเมินการสอน
4. ความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับกระบวนการ

การเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วยทำให้มีการประเมินการสอน วัตถุประสงค์ของการประเมินการสอน ผู้ประเมินการสอนและประเด็นที่ควรพิจารณาในการประเมินการสอน

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนั้นไปทดลองใช้กับผู้สอนที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงคำถามต่าง ๆ ให้เหมาะสม และนำมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของส่วนที่เป็นแบบเจตคติได้ค่าความเที่ยง 0.82

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และมีอาจารย์และนักศึกษาจากแต่ละสถาบันเป็นผู้ช่วยรวบรวมกลับคืนมา ให้ ซึ่งได้แบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 1,062 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistica Package for Social Sciences) โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ณ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สถิติที่ใช้คือค่าร้อยละ ไคว-สแควร์ (Chi-Square) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way analysis of variance) และการเปรียบเทียบภายหลังโดยวิธี LSD (Least significant difference)

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย ผลจากการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาการใช้การประเมินการสอนในสภาพปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่ของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 76.2) เคยประเมินการสอนและเหตุผลที่เคยประเมินการสอนนั้นประมาณร้อยละ 30 ของผู้ที่เคยประเมินการสอนระบุว่าต้องการทราบความคิดเห็นของผู้เรียนว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้แค่ไหน วิธีสอนเหมาะสมหรือไม่ และผู้สอนมีข้อบกพร่องอย่างไร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนหลักสูตร ตำรา และข้อบกพร่องของตนเอง ผู้ที่เคยประเมินการสอนจากแทบทุกสถาบัน ประเมินโดยให้นิสิตนักศึกษาปัจจุบันเป็นผู้ประเมินมีจำนวนมากที่สุด (ประมาณร้อยละ 82) รองลงมาคือผู้สอนประเมินการสอนโดยตัวผู้สอนเอง ยกเว้นสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าที่ผู้สอนประเมินการสอนโดยตัวผู้สอนเองมีจำนวนมากกว่าประเมินโดยนิสิตนักศึกษาปัจจุบันเพียงเล็กน้อย ประเด็นที่ผู้เคยประเมินการสอนประเมิน

คือ วิธีสอนและเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นส่วนใหญ่ (ประมาณร้อยละ 90 ของผู้ที่เคยประเมินการสอน) ประเด็นรองลงมาที่ผู้เคยประเมินการสอนนำมาพิจารณาในการประเมินคือ บุคลิกภาพของผู้สอน อุปกรณ์การสอน การวัดและประเมินผล เจตคติของผู้เรียนต่อเนื้อหาวิชาและความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน สำหรับการประเมินเกี่ยวกับคุณภาพของหนังสือ ตำรา และเอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ นั้น มีความแตกต่างกันในแต่ละสถาบัน

2. การศึกษาเจตคติของผู้สอนต่อการประเมินการสอน ปรากฏผลว่าเจตคติต่อการประเมินการสอนของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้สอนจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีเจตคติต่อการประเมินการสอนอยู่ในระดับดีมาก นอกนั้นเจตคติต่อการประเมินการสอนอยู่ในระดับดี ซึ่งเมื่อพิจารณาจากผู้สอนทั้ง 12 สถาบันอุดมศึกษา โดยส่วนรวมแล้วผู้สอนมีเจตคติที่ดีต่อการประเมินการสอน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเจตคติของผู้สอน ระหว่างเพศ ระหว่างประสบการณ์การสอน ระหว่างระดับการศึกษา ระหว่างสาขาวิชา และระหว่างตำแหน่งทางวิชาการ ผลปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการประเมินการสอนของผู้สอนที่มีอายุต่างกัน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้สอนที่มีอายุมากกว่า 49 ปี มีเจตคติต่อการประเมินการสอนในระดับดีมาก และผู้สอนที่มีอายุ 49 ปีและน้อยกว่าจะมีเจตคติต่อการประเมินการสอนในระดับดี

3. การศึกษาความคิดเห็นของผู้สอนเกี่ยวกับกระบวนการประเมินการสอน ปรากฏผลดังต่อไปนี้

3.1 ส่วนใหญ่ของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีความเห็นว่า ผู้สอนทุกคนควรได้รับการประเมินการสอนตลอดเวลา ควรมีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินการสอนในระดับภาควิชา ระดับคณะ ระดับมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน และทบวงมหาวิทยาลัย ควรกำหนดเป็นนโยบายให้ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีการประเมินการสอน

3.2 ส่วนใหญ่ของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีความเห็นว่า การประเมินการสอนนั้นควรจะมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการสอนของผู้สอนสำหรับวัตถุประสงค์ที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาบรรจุอาจารย์ใหม่ เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาผลงานทางวิชาการและเพื่อใช้คัดเลือกผู้สอนดีเด่นนั้นมีปริมาณของผู้สอนที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยใกล้เคียงกัน

3.3 ส่วนใหญ่ของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีความเห็นว่า ผู้ที่สมควรจะทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินการสอนคือตัวผู้สอนเอง และนิสิตนักศึกษาปัจจุบัน และไม่เห็นด้วยที่จะให้ผู้บังคับบัญชาและศิษย์เก่าที่จบไปแล้วเป็นผู้ประเมินการสอน สำหรับเพื่อนร่วมงานในสายวิชาเดียวกันนั้น มีปริมาณของผู้สอนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยใกล้เคียงกันว่าสมควรจะให้เป็นผู้ประเมินการสอน

3.4 ส่วนใหญ่ของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีความเห็นว่าถ้าผู้ประเมินการสอนคือตัวผู้สอนเอง ประเด็นที่ควรประเมินคือ การสอนเนื้อหาครบตามที่กำหนดไว้แต่แรก การอธิบายสังเขปวิชา การบอกวัตถุประสงค์ของการสอน การเตรียมการสอนของผู้สอน การใช้เทคนิควิธีสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียน ความสนใจติดตามการสอน การสอนอย่างมีขั้นตอนและต่อเนื่อง ความชัดเจนในการอธิบาย การตอบข้อซักถามของนิสิต การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน การให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือทางด้านการเรียนแก่นิสิต การให้ความเป็นกันเองกับนิสิต ความเต็มใจในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนิสิต การใช้เสียงและท่าทางการพูด ปริมาณของคำราและ/หรือเอกสารประกอบการสอน ประโยชน์ของคำราและ/หรือเอกสารประกอบการสอน การแจ้งวิธีการวัดผลที่แน่นอนล่วงหน้า การตรวจงานที่มอบหมายให้ผู้เรียนทำ การติดตามผลการเรียนให้ข้อมูลย้อนกลับ การมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ความชัดเจนของการมอบหมายงาน ความทันสมัยของเนื้อหาวิชา ความถูกต้องของเนื้อหาวิชา เจตคติของผู้สอนต่อการสอน เจตคติของผู้สอนต่อผู้เรียน ความสามารถในการออก

ข้อสอบที่ดีและเจตคติของผู้เรียนต่อวิชาเรียน ถ้าผู้ประเมินการสอนคือนิสิตนักศึกษาปัจจุบันประเด็นที่ควรประเมินเหมือนกับที่ผู้สอนเป็นผู้ประเมินยกเว้นในประเด็นของความถูกต้องของเนื้อหาวิชาผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่จะให้นิสิตนักศึกษาปัจจุบันเป็นผู้ประเมิน ถ้าผู้ประเมินการสอนคือเพื่อนร่วมงาน ประเด็นที่ควรประเมินคือความทันสมัยของเนื้อหาวิชาและความถูกต้องของเนื้อหาวิชา ถ้าผู้ประเมินการสอนคือผู้บังคับบัญชาหรือศิษย์เก่า ผู้สอนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าประเด็นทุกประเด็นดังกล่าวแล้วข้างต้น ไม่สมควรประเมินโดยผู้บังคับบัญชาหรือศิษย์เก่า

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยแสดงว่าส่วนใหญ่ของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีเจตคติที่ดีต่อการประเมินการสอน และส่วนใหญ่ของผู้สอนมีความเห็นว่าผู้สอนทุกคนควรได้รับการประเมินการสอน ดังนั้นในการส่งเสริมกระบวนการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตทบวงมหาวิทยาลัยควรที่จะกำหนดเป็นนโยบายให้ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาทุกคนมีการประเมินการสอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะนำผลที่ได้มาปรับปรุงการสอนของผู้สอน ซึ่งในการประเมินการสอนนี้ ควรมีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินการสอนในระดับภาควิชา ระดับคณะ หรือระดับมหาวิทยาลัยหรือสถาบัน และผู้ที่สมควรทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินการสอน ควรจะเป็นนิสิตนักศึกษาปัจจุบันและตัวผู้สอนเอง

เอกสารอ้างอิง

- กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ. *บทสรุปผลงานวิจัยทางการศึกษา*
เล่ม 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล,
2525.
- *บทสรุปผลงานวิจัยทางการศึกษา*
เล่ม 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปก
เจริญผล, 2525.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ และสนิท ไชยวงศ์คต. (บรรณาธิการ). **การประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์**. กรุงเทพฯ : กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526. (เอกสารโรเนียว).

_____. “การสำรวจความเห็นของอาจารย์และผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมหิดลเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์” *รายงานการวิจัย*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526.

บุญเรียง ขจรศิลป์. *คู่มือการใช้ SPSS ฉบับย่อ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527 (เอกสารโรเนียว)

_____. *สถิติวิจัย I. (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์การพิมพ์, 2528.

พวงแก้ว ปุณยชนก. *การประเมินการสอนระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน ทบวงมหา-

วิทยาลัยร่วมกับหน่วยพัฒนาคณาจารย์ ฝ่ายวิชาการ จุฬาฯ, 2525.

พวงแก้ว ปุณยชนก และ นพรัตน์ ทิสิยากร “การประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” *รายงานการวิจัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ไพฑูริย์ สินลารัตน์ (บรรณาธิการ). *การพัฒนาระบบการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

Dressel Paul L. *Handbook of Academic Evaluation*. San Francisco : Jossey-Bass Publishers, 1978.

Madaus, George F., Scriven, Michael and Stufflebeam Daniel L. *Evaluation Models Viewpoints on Educational and Human Services Evaluation* Boston : Kluwer-Nijhoff Publishing, 1986.